

БІОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ *AEROCOCCUS VIRIDANS* В ЕКОСИСТЕМАХ МАКРООРГАНІЗМУ

I. A. Бібен, к. вет. н., доцент
bibenvet@ukr.net

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпропетровськ

Широке розповсюдження антибіотикорезистентних штамів мікроорганізмів призвело до зміни глобальної стратегії в гуманній і ветеринарній медицині зі стримування експансії стійких до антимікробних засобів транзиторних культур умовно-патогенних бактерій як основних збудників факторних інфекцій з естафетним і безестафетним механізмом передачі мікробіальних патогенів. Екстенсивним способом зниження негативних наслідків кризи ери безконтрольного застосування антибіотиків є раціональне їх використання за фізіологічними показниками, розробка ефективних мультипотентних вакцин проти асоціацій паразитоценотичних чинників та новий напрямок біологічної корекції мікробного пейзажу за допомогою резидентної мікрофлори з антагоністичною дією на умовно-патогенну мікрофлору.

Ефективним і біобезпечним представником нормальної мікрофлори з вираженими позитивними потенціями на фізіологічний стан макроорганізму є *Aerococcus viridans* завдяки активній продукції H_2O_2 . Бактерії виду *A. viridans* є представниками індигенної мікрофлори, у ротовій порожнині, травному тракті, родових шляхах, їх виявляють у порівняно великих кількостях — 10^5 – 10^8 колонієутворювальних одиниць (КУО) на cm^3 . Маючи широкий спектр ензимної активності, ці мікроорганізми виявляють антагоністичні властивості стосовно низки транзиторних збудників.

Метою роботи було визначення кількісної характеристики *A. viridans* в екосистемах макроорганізму.

Бактеріологічні дослідження виконували відповідно до загальноприйнятих методик з ізоляції та ідентифікації аерококів. Для культивування аерококів використовували МПА на ОПХ (перевар Хоттінгера), збагачений додаванням 5 % лізату дефібрированої крові або гідролізату казеїну, чутливість МПБ на ОПХ підвищували введенням капустиного відвару. Кількісне визначення аерококів в суспензії проводили культуральним методом, висівом десятикратних розведень на елективний агар.

Імунобіологічний стан макроорганізму оцінювали за фагоцитарною функцією поліморфно-ядерних лейкоцитів периферичної крові — за фагоцитарною активністю (ФА), фагоцитарним числом (ФЧ) та показником завершеного фагоцитозу (ПЗФ).

На моделі білих мишей була визначена кількість резидентних аерококів у вмісті різних відділів травного тракту. За результатами бактеріологічних досліджень встановили, що *A. viridans* виявляється у всіх відділах травного каналу досліджуваних мишей ($n=40$). У найбільших кількостях аерококи знаходили в товстому відділі кишечника — в інтервалі від $6,39 \pm 0,3$ lg НВЧ/ cm^3 у гомогенаті до $8,11 \pm 0,4$ lg НВЧ/ cm^3 у вмісті і з частотою виділення $74,4 \pm 0,4$ % і $77,3 \pm 0,6$ % відповідно. Найменшу кількість зареєстрували у шлунку — від $2,31 \pm 0,1$ lg НВЧ/ cm^3 у вмісті до $3,12 \pm 0,1$ lg НВЧ/ cm^3 у гомогенаті і з частотою виділення $13,4 \pm 1,3$ % і $27,3 \pm 2,9$ % відповідно.

При цьому у хворих на інфекційні патології шлунково-кишкового тракту мишей на тлі порушення мікробіоценозу кишечника відзначалось істотне пригнічення фагоцитарної функції: ФА — $22,3 \pm 1,5$; ФЧ — $1,3 \pm 0,3$; ПЗФ — $34,4 \pm 7,7$. Аерококи висівались лише у $11,2$ % обстежених тварин у кількості $<10^4$ КУО/ cm^3 .

В обстежених тварин було виявлено гемолітичну паличку — 10^5 КУО/ cm^3 (64 %), вульгарний протей — 10^5 КУО/ cm^3 (15 %), золотавий стафілокок — 10^3 КУО/ cm^3 (21 %). Відзначався досить високий рівень представників облигатної мікрофлори, біфідобактерії виявлено у кількості 10^7 – 10^8 КУО/ cm^3 у фекаліях (у 73 % обстежених у кількості 10^7 КУО/ cm^3 і в 23 % — 10^8 КУО/ cm^3), кишкова паличка — 10^6 – 10^8 КУО/ cm^3 випорожнень (у 85 % тварин — 10^6 , у 10 % — 10^7 і в 5 % — 10^8).

Інтерпретуючи отримані результати проведених досліджень, можна констатувати видову залежність реактивності макроорганізму від стану кишкового мікробіоценозу і закономірність зниження кількісного рівня аерококів у фекаліях при інфекційній патології, що супроводжується дисбіотичними явищами. При цьому реєстрували різний ступінь зниження корисних представників облигатної мікрофлори кишкового мікробіоценозу (біфідобактерій, кишкової палички) та активізацію умовно-патогенної мікрофлори з пригніченням фагоцитарної функції поліморфно-ядерних лейкоцитів периферичної крові.

Встановлено убіквітарність *A. viridans* для організму білих мишей в нормальному фізіологічному стані як представників резидентної мікрофлори кишкового каналу. При цьому виявлена протилежна закономірність між станом здоров'я і патології у відношенні концентрації *A. viridans*, який є маркером нормомікробіоценозу макроорганізму.